

С. О. Ішук

доктор економічних наук, професор, завідувач відділу

проблем реального сектору економіки регіонів

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені

М. І. Долишнього НАН України», м. Львів

e-mail: iso.ird@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3698-9039>

ФУНКЦІОНУВАННЯ БАЗОВИХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Проаналізовано актуальні тренди показників обсягу виробництва та реалізації продукції, продуктивності праці та ефективності у промисловому, аграрному й торговельному секторах національної економіки в умовах повномасштабної війни. Установлено, що ефективність функціонування сільського господарства в Україні суттєво знизилася внаслідок зменшення доданої вартості агропідприємств. Акцентовано на позитивній трансформації структури випуску промислової та, зокрема, металургійної продукції, а також на збереженні Україною високих позицій у світовому рейтингу виробників останньої, попри незворотні втрати виробничих потужностей у цьому сегменті промисловості. Проаналізовано зміни в експортному потенціалі вітчизняної переробної промисловості в розрізі виробництв. Діагностовано динамічний розвиток в Україні торгівлі, яка незмінно займає найбільшу частку в структурі реалізованої продукції суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності, а також демонструє найвищі показники доданої вартості, заробітної плати й кількості найманих працівників в еквіваленті повної зайнятості. Виявлено переважання індексу фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб) над індексом фізичного обсягу оптового товарообороту, що стало наслідком активного розвитку ритейлу та онлайн-продажу. Окреслено перспективи відновлення та подальшого розвитку промисловості в Україні.

Ключові слова: економіка, втрати, промисловість, сільське господарство, торгівля, розвиток.

Ishchuk S. O. FUNCTIONING OF BASIC ECONOMIC ACTIVITIES IN UKRAINE: TRENDS AND PROSPECTS

Russia's full-scale armed aggression has caused significant destruction and loss of assets of Ukrainian enterprises, especially industrial, agricultural and commercial ones. The shift in the vectors of business activity in the real sector under the influence of the great war resulted in significant transformations of the structure of the national economy and social processes. The purpose of the article is to assess the dynamics and results of the basic economic activities in Ukraine and to outline the prospects for their further development. In this context, the author analyzes the current trends in production and sales, labor productivity and efficiency in the industrial, agricultural and trade sectors of the national economy, in comparison with the losses incurred by these sectors in the context of a full-scale war. The article finds that despite the generally positive trends in the production of the most crops, the efficiency of agriculture in Ukraine has significantly decreased due to the reduction of the added value of agricultural enterprises. The author emphasizes the positive transformation of the structure of industrial and, in particular, metallurgical production, as well as Ukraine's retention of high positions in the world ranking of the latter, despite the irreversible loss of production capacity in this industry segment. The changes in the export potential of the domestic processing industry are analyzed by production. The article addresses the dynamic development of trade in Ukraine, which continuously occupies the largest share in the structure of sold products of economic entities by type of economic activity, and also demonstrates the highest indicators of value added, wages and the number of employees in the equivalent of full-time employment. The article reveals the predominance of the index of physical volume of retail trade turnover of retail trade enterprises (legal entities) over the index of physical volume of wholesale trade turnover, which was the result of the active development of retail and online sales. The prospects for the recovery and further development of the industry in Ukraine are outlined.

Keywords: economy, losses, industry, agriculture, trade, development.

Формулювання проблеми. Повномасштабна збройна агресія росії проти України різко змінила архітектуру світового геополітичного простору. Ця війна відчутно трансформувала соціально-економічні процеси та суспільні відносини, змістила вектори розвитку та полюси ділової активності. Деякі з цих структурно-просторових трансформацій є тимчасовими й такими, що будуть поступово слабшати під час повоєнної відбудови української економіки, тоді як інші, навпаки, суттєво посилюватися. Війна спричинила значні руйнування (в окремих регіонах –

катастрофічні) об'єктів енергетики, виробничої та соціальної інфраструктури, активів підприємств різних видів економічної діяльності, а найбільшою мірою – основних, тобто промисловості, сільського господарства та торгівлі. Проте за умови ефективного державного менеджменту, обґрунтованих стратегічних пріоритетів розвитку й раціональних критеріїв відновлення (пріоритету національної безпеки й технологічної самодостатності) Україна має всі шанси повернути та наростити свій людський,

виробничий і науковий потенціал, ставши одним з економічних і політичних лідерів в Європі.

Аналіз останніх досліджень. Нагальні питання функціонування української економіки в умовах повномасштабної війни та перспективи її подальшого відновлення і розвитку є ключовою темою досліджень багатьох вітчизняних науковців, зокрема представників Національної академії наук України. Наприклад, концептуально-практичний план реконструктивного повоєнного відновлення економіки України представлено в [1]. Проблематику державної підтримки повоєнного розвитку пріоритетних галузей промисловості, що мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, розкрито в [2]. Можливості повоєнного відновлення науково-технічної та інноваційної сфер України в контексті стимулювання процесів економічного розвитку та забезпечення прогресивних структурних змін в економіці, а також напрями удосконалення підходів до оцінювання результативності інноваційної діяльності розглянуто в [3]. У [4] визначено та проаналізовано основні стратегічні принципи повоєнної відбудови України. Обґрунтовано необхідність створення конкретної, узгодженої із країнами-донорами програми відновлення, яка дасть Україні змогу не лише перебудуватися на європейських засадах, а й отримати членство в євроатлантичних структурах. Окреслено контури такої програми та шляхи її реалізації. У [5] проаналізовано трансформацію структури валового внутрішнього продукту (ВВП) України, що відбулися під впливом повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації. Діагностовано зміни в показниках діяльності будівельного та транспортного секторів національної економіки в регіональному розрізі. Визначено вектори та розраховано величину змін у динаміці зовнішньоекономічних операцій України, які спричинили зниження коефіцієнта покриття товарним експортом імпорту.

Метою статті є оцінювання динаміки та результатів функціонування базових видів економічної діяльності в Україні та окреслення перспектив їх подальшого розвитку.

Основні результати дослідження. До базових видів економічної діяльності (ВЕД) в Україні традиційно належать промисловість, сільське господарство та торгівля. На ці сектори національної економіки у 2021 р. сумарно припадало 44,89% ВВП. Проте під впливом повномасштабної війни структура ВВП України (у фактичних цінах) зазнала змін, зокрема в бік значного (у 3,6 рази) збільшення в ній частки державного управління – до 22,15% у 2023 р. Вартість наданих цим ВЕД послуг (у фактичних цінах) порівняно з 2021 р. зросла в 4,3 рази та за підсумками 2023 р. становила 1 448 051 млн грн, що в 1,75 рази перевищило обсяги ВВП, створеного в оптовій і роздрібній торгівлі, яка до війни була лідером за значенням цього показника [5]. Але навіть попри таку трансформацію національної економіки сумарна частка базових ВЕД у структурі ВВП України у

2023 р. становила 37,31%, що свідчить про поступове відновлення виробничого потенціалу цих ВЕД.

У 2023 р. зростання обсягу реалізованої продукції в Україні становило 23,32% (рис. 1). У вартісному виразі обсяг реалізації у фактичних цінах становив 90,56% значення показника 2021 р., коли було досягнуто найвищих за аналізований період (із 2014 р.) темпів приросту реалізованої продукції в національній економіці загалом (+35,5%), а надто – у сільському, лісовому та рибному господарстві (+51,18%). Проте за підсумками 2023 р. обсяг реалізованої продукції цього ВЕД становив лише 82,95% довоєнного рівня, що стало наслідком значних понесених втрат, спричинених російською збройною агресією.

На 01.07.2024 р. непрямі фінансові втрати українського сільського господарства оцінюються у 83 млрд дол. США [6]. Найбільша частка цих втрат (46,5 млрд дол. США) зумовлена скороченням виробництва продукції рослинництва, на яке припадає понад 80% у структурі вітчизняного сільгоспвиробництва. Окрім того, сума прямих збитків від втрати активів, зокрема руйнування Каховської греблі, часткового або повного знищення сховищ, рибного господарства та аквакультури, багаторічних посівів, вимушеного забою худоби, а також знищення і крадіжок виробничих ресурсів та продукції, оцінюється в 10,3 млрд дол. США.

Упродовж 2022-2023 рр. в Україні відбулося зменшення посівних площ сільськогосподарських культур загалом на 20,2%. Зокрема, площа посіву зернових і зернобобових культур скоротилася на 31,3%, соняшника – на 21,2%, овочевих культур – на 13,7%, картоплі – на 5,7%, а площа насаджень плодово-ягідних культур зменшилася на 13,8%. Водночас на 10,1% зросла площа посіву цукрового буряка [8]. З динамікою посівних площ корелювали обсяги виробництва (валовий збір) сільськогосподарських культур у натуральному виразі, який у 2023 р. становив: зернових та зернобобових – 59 772 тис. т (-30,5% показника 2021 р., зокрема пшениці – 32,74%), цукрового буряка – 13 130 тис. т (+21%), соняшника – 12 760 тис. т (-22,2%), картоплі – 21 359 тис. т (на рівні 2021 р.), овочевих культур – 8297 тис. т (-16,5%), плодових та ягідних культур – 1996 тис. т (-10,7%).

У 2024 р. посівні площі окремих культур зросли, а найбільше – сої (+44,2%), яка посідає третю після кукурудзи та пшениці позицію серед видів продукції українського сільського господарства, яка експортується. За підсумками 2023 р., наприклад, частка соєвих бобів в аграрному експорті України (який охоплює I, II, III і IV товарні групи) становила 5,8% (проти 2,2% у 2021 р.), кукурудзи – 22,6% (проти 21,3%), а пшениці – 13,4% (проти 18,3%). За межі країни було реалізовано 74% зібраного урожаю сої, 85% кукурудзи та понад 70% пшениці. Також дещо зріс обсяг виробленої пшениці (+4%) за збільшення посівної площі на 4,9%. З огляду на високу експортну орієнтованість названих сільгоспкультур є підстави стверджувати про збереження обсягів вітчизняного аграрного експорту.

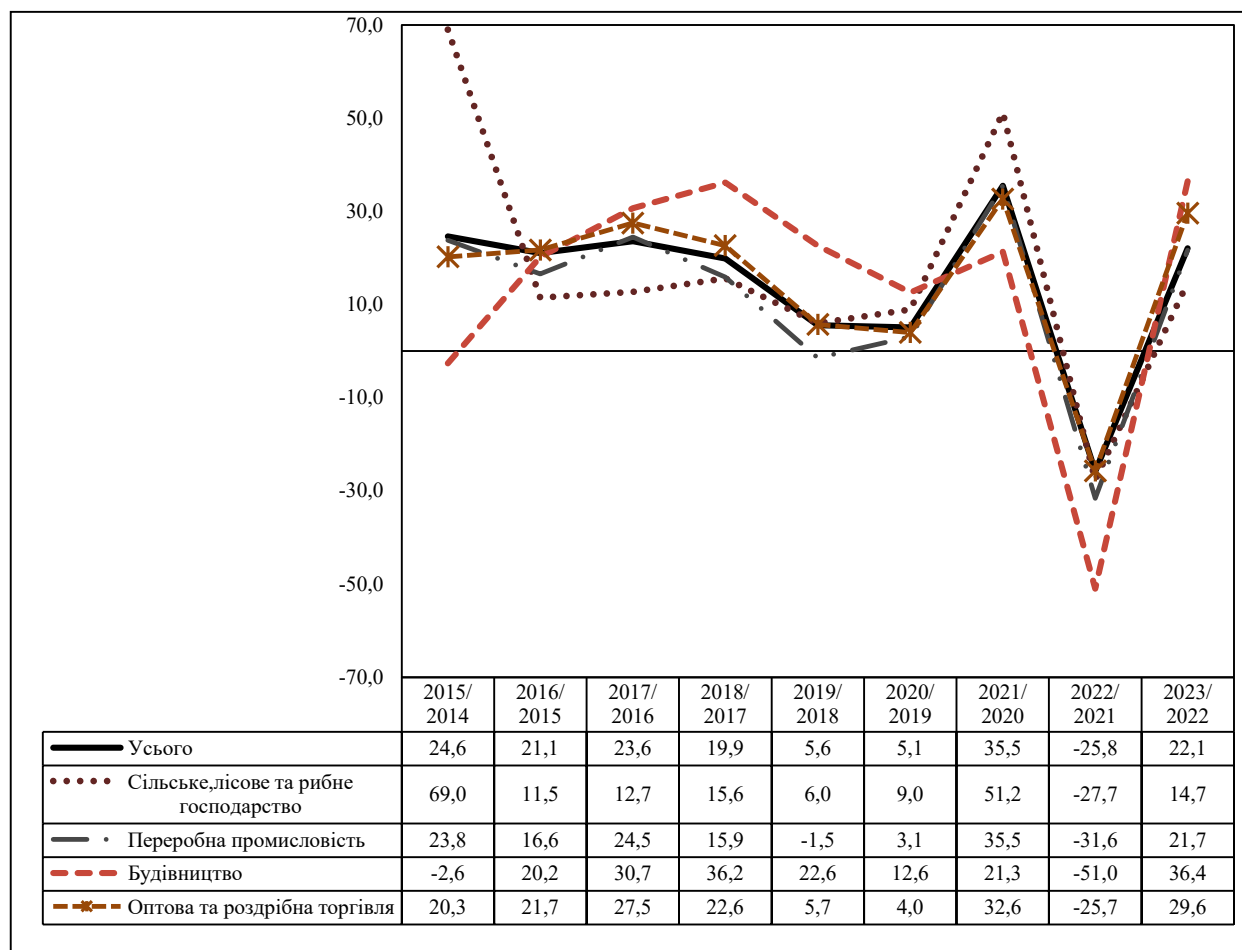

Рис. 1. Темпи приросту реалізованої продукції в Україні, %

Джерело: розраховано за даними[7].

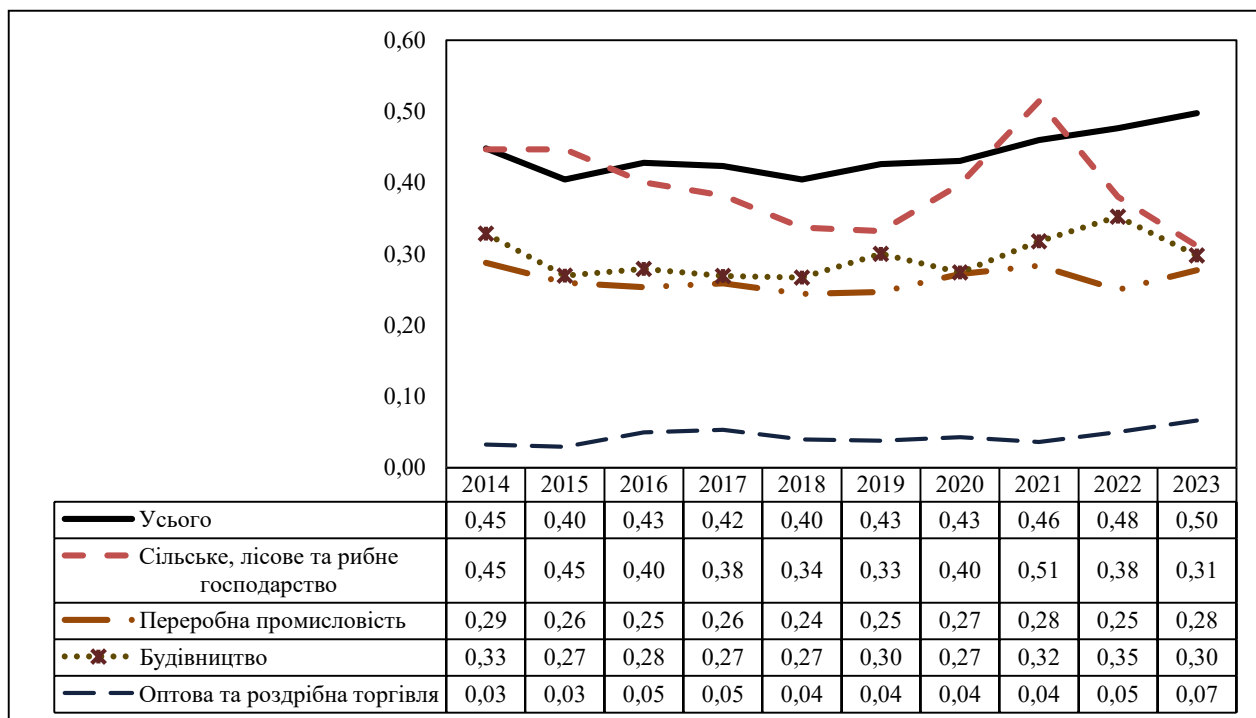

Рис. 2. Частка доданої вартості в обсязі виробленої продукції в Україні

Джерело: розраховано за даними[9; 10].

Попри загалом позитивні тренди виробництва більшості сільгоспкультур, ефективність функціонування сільського, лісового та рибного господарства в Україні як виду економічної діяльності від початку

нування сільського, лісового та рибного господарства в Україні як виду економічної діяльності від початку

повномасштабної війни суттєво знизилася. Наприклад, частка доданої вартості за витратами виробництва¹ в обсязі виробленої продукції цього ВЕД упродовж 2022-2023 рр. скоротилася в 1,65 раза (рис. 2). Негативна динаміка цього показника спричинена переважанням у 2,3 раза зменшення обсягу доданої вартості над зменшенням обсягу виробництва в сільському, лісовому та рибному господарстві (-53,28% проти -22,83%) за аналізований період.

Натомість про активне відновлення промислового виробництва в Україні свідчить повернення значень показника частки доданої вартості в обсязі виробленої продукції переробної промисловості до рівня 2021 р. (28%). Водночас те, що війна та її прямі та непрямі наслідки кардинально змінюють вітчизняну промисловість, ілюструють актуальні показники динаміки промислового виробництва. Наприклад, після значного падіння у 2022 р. (-21,7%) обсяг реалізованої промислової продукції в Україні у 2023 р. досяг зростання в 16,5%, яке, однак, дещо сповільнилося та в I півріччі 2024 р. становило 9,7% [7]. Найвищі темпи приросту реалізованої продукції упродовж 2023-2024 рр. демонструвала переробна промисловість (+21,6% і +16,8% відповідно), а найбільше – виробництво готових металевих виробів, окрім машин і устаткування (64,5% і +57,9%). Наслідком такої динаміки стала дуже позитивна трансформація структури випуску металургійної продукції та зростання в ній частки готових металевих виробів майже утричі: з 10,25% у 2021 р. до 30,05% у I півріччі 2024 р. Переважна більшість цих виробів, зокрема бункери, бронезахист для автомобілів, протимінні трали, бронешилети та ін., є невід’ємною складовою системи оборони країни.

Найбільшого падіння внаслідок повномасштабної війни зазнало металургійне виробництво. Зокрема, скорочення обсягів реалізованої металургійної продукції упродовж 2022-2023 рр. на 60,2% призвело до зменшення у понад два рази частки цього базового сегмента у структурі промисловості України: від 16,0% у 2021 р. до 7,0% у 2023 р. Однак, попри незворотні втрати виробничих потужностей, Україна зберегла 20-ту позицію у світовому рейтингу виробників сталі, який складає World Steel. За підсумками січня-жовтня 2024 р. вітчизняні підприємства виробили 6,49 млн т сталі, що на 25,7% перевищило показник аналогічного періоду минулого року. Україна також залишилася на 13-й позиції серед 40 країн за обсягами виробництва чавуну з результатом 5,36 млн т за 10 місяців 2024 р. (+21,9%) [11]. Водночас обсяг виробництва металопрокату за цей період зріс на 20,6% і становив 5,3 млн т.

Металургія традиційно була найбільш орієнтованим на експорт сегментом національної економіки: у 2021 р. частка металургійної продукції, реалізованої за межі України, у загальному обсязі реалізації цієї продукції становила 63,2%. Відповідно, скорочення експорту продукції металургії упродовж

2022-2023 рр. сумарно на 73,6% (за зменшення загального обсягу реалізації на 60,2%) призвело до зниження рівня експортної орієнтованості металургійного виробництва на 21,2 в. п. (до 42,0%). Проте відновлення експорту продукції металургії у 2024 р. (+22,9% за I півріччя порівняно з аналогічним періодом 2023 р.) завдяки доступності морських перевезень підвищило значення цього показника до 47,8% [7].

Загалом за період 2022-2023 рр. обсяг промислової продукції, реалізованої за межі України, скоротився на 46,2%, зокрема продукції переробної промисловості – на 42,2%. Водночас експортна орієнтованість промисловості, тобто частка продукції, реалізованої за межі країни, у загальному обсязі реалізації за цей період зменшилася на 11,7 в. п. (до 16,7%). У I півріччі 2024 р. ці показники дещо покращилися. Наприклад, зростання на 26,7% обсягу реалізованої промислової продукції за межі України (за збільшення загального обсягу реалізації на 9,7%) підвищило рівень експортної орієнтованості цього сектору національної економіки до 20,6%.

Найбільше орієнтованими на експорт сегментами української промисловості стали виробництво меблів (у 2024 р. 61,7% його продукції було реалізовано за межі країни) і виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів (54,7%), проте їхня сумарна частка в загальному обсязі реалізованої промислової продукції становить лише 2,4%. Сьогодні найбільшим експортним потенціалом володіє харчова промисловість, яка у I півріччі 2024 р. забезпечила 23,9% реалізації промислової продукції в Україні (проти 18,9% у 2021 р.) і продемонструвала порівняно високі (+16,4%) темпи приросту загального обсягу реалізованої продукції, а також продукції, реалізованої за межі країни (+38,9%).

Поступове відновлення промислової переробки в Україні стало наслідком стабілізації діяльності значної кількості підприємств, завершення процесів релокації, формування нових логістичних зв'язків і налагодження системного виробництва. Це відновлення відбувається передусім завдяки нарощуванню обсягів виробництва продукції оборонного призначення. Постійне зростання потреб ОПК стимулювало прискорений розвиток машинобудування, передусім виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (+61,3% у I півріччі 2024 р.), виробництва електричного устаткування (+21,7%) і виробництва інших транспортних засобів (+36,3%). Останнє охоплює виробництво військових транспортних засобів. Підсумком такої позитивної динаміки стало збільшення у 2024 р. сумарної частки машинобудівних виробництв у структурі реалізованої продукції до 7,1% (проти 5,7% у 2021 р.).

Загалом у структурі реалізованої продукції суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності в Україні найбільшу частку (~40%) незмінно займає такий ВЕД, як оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. Унаслідок повномасштабної війни непрямі фінансові втрати вітчизняної торгівлі сягнули майже 525 млрд дол. США [6]. Ці втрати пов'язані з

¹ Додана вартість за витратами виробництва – це валовий дохід від операційної діяльності, скорегований на субсидії та непрямі податки.

відтоком значної частини населення за кордон, зміною обсягів і структури споживання, порушенням ланцюгів поставок товару тощо. Однак, попри колосальні втрати, у 2023 р. обсяг реалізованої продукції цього ВЕД зріс на 30%. Водночас індекс фізичного обсягу оптового товарообороту становив 103,7%, індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі² – 117,0%, а індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) – 113,4%. Порівняно з 2021 р. оборот роздрібною торгівлі в Україні збільшився на 28,5%, тоді як оптовий товарооборот підприємств оптової торгівлі (юридичних осіб) – лише на 0,14%.

У I півріччі 2024 р. індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі в середньому становив 115,4%, а індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) – 119,6%. Вища динаміка останнього індексу свідчить також і про активний розвиток в Україні ритейлу. За даними Асоціації ритейлерів України (RAU), до якої входять 108 компаній, на вересень 2024 р. в них функціонували 22 073 торгові об'єкти у восьми основних сегментах ритейлу, які, зокрема, охоплюють продовольчий і непродовольчий ритейл, аптечну торгівлю, fashion, магазини техніки й електроніки, мережі АЗК, магазини з продажу ювелірних виробів і сегмент DIY-мереж (магазини будівельних матеріалів і товарів для дому) [12]. Кількість активних торгових об'єктів (членів RAU) в Україні продовжує демонструвати позитивну динаміку – за січень-вересень 2024 р. приріст їх становив 1276 одиниць.

Також в Україні активно розвивається електронна торгівля. Обсяги онлайн-продажу впродовж 2022-2023 рр. зросли на 41,1% і досягли 182 млрд грн. Частка їх в обороті роздрібною торгівлі у 2023 р. становила 9,8% (проти 8,9% у 2021 р.). Зокрема, у I півріччі 2024 р. продаж через мобільні пристрої в Україні зріс на 25%. Розширення мережі онлайн-продажу є ефективним інструментом збереження і розвитку вітчизняної торгівлі. Під час війни ключовим фактором стабільності торгівлі стала налагоджена логістика. Повномасштабне вторгнення країни-агресора змусило українські компанії переорієнтувати ланцюги постачання на внутрішній ринок і місцевих постачальників, що допомогло уникнути дефіциту товарів. З другого боку, це стимулювало розвиток вітчизняного виробництва. Як прогнозує Агенція digital-маркетингу Inweb [13], у 2025 р. ці позитивні тенденції лише посиляться.

Збільшення доданої вартості в торгівлі впродовж 2022-2023 рр. у 2,30 раза за збільшення обсягу виробленої продукції в 1,26 раза є свідченням високої ефективності функціонування цього ВЕД навіть в

умовах повномасштабної війни (рис. 1). Про перспективи подальшого розвитку сфери торгівлі в Україні свідчить і підвищення продуктивності праці³ у цьому ВЕД порівняно з 2021 р. в 1,73 раза (рис. 3). Водночас середньомісячна заробітна плата штатних працівників у сфері торгівлі за цей період зросла в 1,53 раза.

Висновки. Функціонуючи в безпрецедентно складних геополітичних і суспільно-цивілізаційних умовах, в яких перебуває Україна вже понад 10 років, і які критично загострилися після 24.02.2022 р., національна економіка продовжує розвиватися. Два її базові сектори, орієнтовані на експорт (аграрний і металургійний), які зазнали величезних утрат унаслідок повномасштабного вторгнення росії, знову демонструють позитивні тренди виробничих показників.

Попри колосальні втрати (прямі та непрямі), в Україні активно розвивається сфера торгівлі, передусім роздрібною. Незмінно займаючи найбільшу частку (~40%) у структурі реалізованої продукції суб'єктів господарювання, цей ВЕД демонструє позитивні тренди не лише обсягу виробленої продукції, доданої вартості, заробітної плати, але й кількості найманих працівників в еквіваленті повної зайнятості. Це відбувається передусім завдяки прискореному розвитку ритейлу, а також збільшенню обсягів електронної торгівлі.

Відновлення промислового сектору економіки України відбувається переважно шляхом нарощування обсягів виробництва продукції оборонного призначення. Постійне зростання потреб ОПК стимулювало прискорений розвиток усіх сегментів машинобудування, а найбільше – виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, а також виробництва інших транспортних засобів. Останнє охоплює виробництво військових транспортних засобів. Відкриття Офісу оборонних інновацій у Києві заклало основу для більш глибокої стратегічної співпраці в галузі науково-дослідної діяльності між Україною та ЄС та сприятиме поступовій інтеграції української оборонної промисловості в європейську оборонну технологічну та промислову базу, а також у ринок оборонного обладнання ЄС. Наведені факти створюють підґрунтя для оптимістичних прогнозів щодо структурної трансформації (у середньо – та довгостроковій перспективі) промислового сектору національної економіки в бік збільшення в ньому частки високотехнологічних виробництв, передусім машинобудування. Це дасть Україні змогу відновити й надалі нарощувати свій промисловий потенціал, зокрема оборонний, на новій технологічній основі.

² Містить дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля.

³ Продуктивність праці розраховано як відношення обсягу виробленої продукції до кількості найманих працівників в еквіваленті повної зайнятості в суб'єктах господарювання.

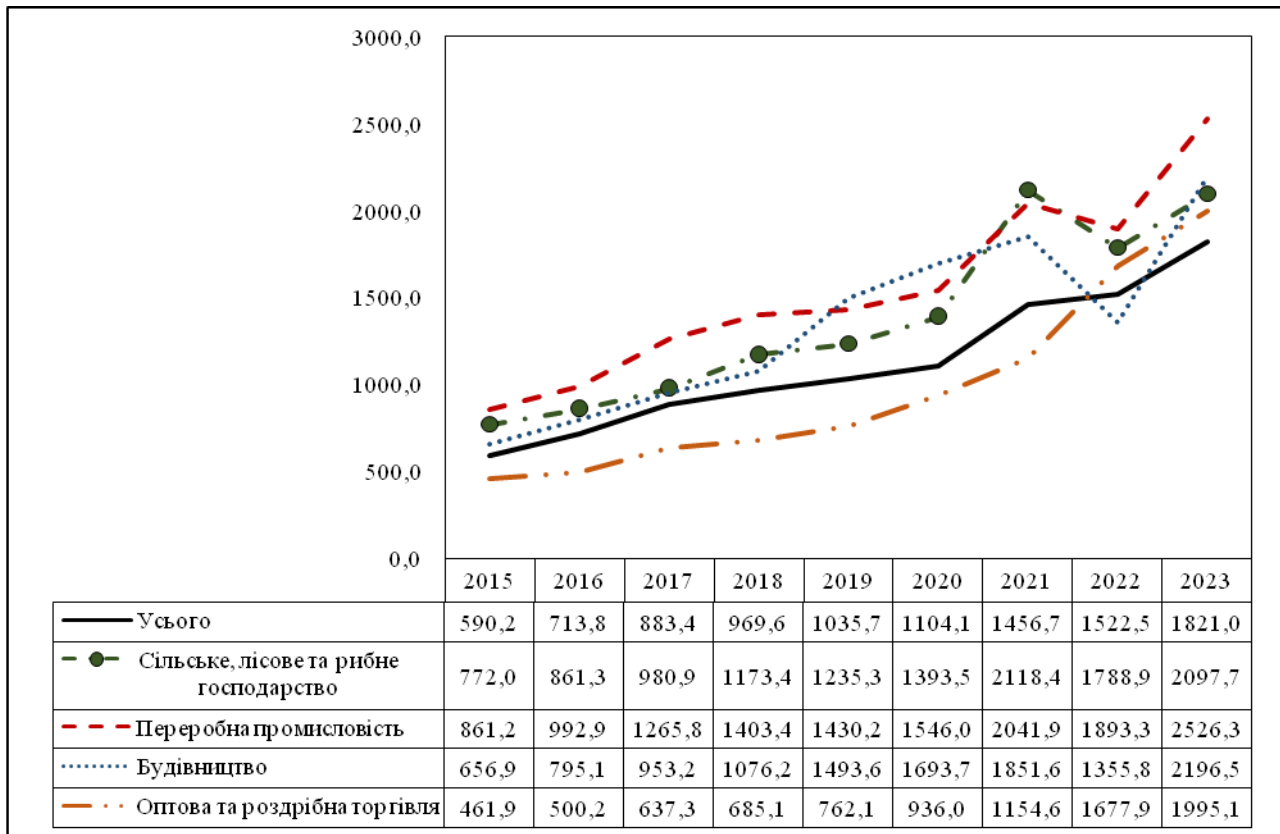

Рис. 3. Продуктивність праці в Україні, тис. грн / ос.

Джерело: розраховано за даними [10; 14].

Попри значні воєнні ризики, Україна залишається дуже привабливою для іноземних інвестицій, передусім у сегменті ОПК. У недалекій перспективі вона зможе виконувати роль регіонального виробничого хаба в Східній Європі. Подальші авторські дослідження будуть спрямовані на наукове обґрунтування пріоритетних (за критеріями соціально-економічної ефективності) напрямів розвитку вітчизняної промисловості.

Список використаних джерел

1. *Відновлення та реконструкція повоєнної економіки України*: наук. доповідь. Київ: ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2022. 305 с.
2. Луніна І. О., Білоусова О. С., Назукова Н. М. Стратегічні завдання державної підтримки повоєнного розвитку національної економіки. *Статистика України*. 2023. № 3-4. С. 51-66. DOI: [https://doi.org/10.31767/su.3-4\(102-103\)2023.03-04.05](https://doi.org/10.31767/su.3-4(102-103)2023.03-04.05)
3. *Оцінка інноваційного розвитку та структурні трансформації в економіці України*: монографія / ред. І. Ю. Єгоров, Ю. В. Кіндзерський; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2023. 240 с.
4. Кістерський Л. Л. Стратегічні принципи повоєнного відновлення України. *Економіка України*. 2023. № 2. С. 3-16. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.02.003>
5. Іщук С. О. Економіка регіонів України в умовах повномасштабної війни: новітні тенденції. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 3(35). С. 24-33. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-03-24-33>

6. Звіт про непрямі фінансові втрати економіки внаслідок військової агресії росії проти України станом на 1 липня 2024 року. К., 2024. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/10/30.09.24_Losses_Report-ua.pdf

7. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності. *Державна служба статистики України*: сайт. 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html

8. Іщук С. О., Ляховська О. В. Тенденції розвитку економіки сільського господарства України в умовах війни: регіональний вимір. *Регіональна економіка*. 2024. № 3(113). С. 96-105. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-3-8>

9. Додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів. *Державна служба статистики України*: сайт. 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pds/g/dvvvsg_ved_15-20.xlsx

10. Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів. *Державна служба статистики України*: сайт. 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pds/g/ovpspg_ved_15-20.xlsx

11. Україна у світовому металургійному виробництві за 10 місяців 2024 р. *Ukrmetprom*: сайт. 22.11.2024. URL: <https://www.ukrmetprom.org/ukrainau-svitovomu-metalurgijnomu-v-45>

12. Єрмакова Я., Симоненко К. Географія ритейлу-2024: в яких регіонах та як представлені гравці основних галузей торгівлі України. *RAU*: сайт.

29.10.2024. URL: <https://rau.ua/novyni/geografija-ritejlu-2024-09>

13. Прогноз тенденцій українського ритейлу у 2025 році. *Inweb*: сайт. 21.10.2024. URL: <https://inweb.ua/blog/ua/prognoz-tendenczij-ukrayinskogo-rytejlu-u-2025-roczj>

14. Кількість найманих працівників в еквіваленті повної зайнятості у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів. *Державна служба статистики України*: сайт. 2024. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pds/g/rnp_epz_ved_reg_rik.xlsx

References

1. Vidnovlennya ta rekonstruktsiya povoyennoyi ekonomiky Ukrainy [Restoration and reconstruction of the post-war economy of Ukraine]: Scientific report (2022). Kyiv: Institute for Economics and Forecasting of NAS of Ukraine. [in Ukrainian].

2. Lunina, I. O., Bilousova, O. S., & Nazukova, N. M. (2023). Stratehichni zavdannya derzhavnoyi pidtrymky povoyennoho rozvytku natsional'noyi ekonomiky [Strategic tasks of state support for the post-war development of the national economy]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 3-4, 51-66. DOI: [https://doi.org/10.31767/su.3-4\(102-103\)2023.03-04.05](https://doi.org/10.31767/su.3-4(102-103)2023.03-04.05) [in Ukrainian].

3. Yehorov, I. Yu., & Kindzersky, Yu. V. (Eds). *Otsinka innovatsiynoho rozvytku ta strukturni transformatsiyi v ekonomitsi Ukrainy*. Kyiv: Institute for Economics and Forecasting of NAS of Ukraine. [in Ukrainian].

4. Kistersky, L. L. (2023). Stratehichni pryntsypy povoyennoho vidnovlennya Ukrainy [Strategic principles of Ukraine's post-war recovery]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 2, 3-16. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.02.003> [in Ukrainian].

5. Ishchuk, S. O. (2023). *Ekonomika rehioniv Ukrainy v umovakh povnomasshtabnoyi viyny: novitni tendentsiyi* [The economy of Ukraine's regions in the conditions of full-scale war: the latest trends]. *Ekonomichnyy chasopys Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky – Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 3(35), 24-33. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-03-24-33> [in Ukrainian].

6. Zvit pro nepryami finansovi vtraty ekonomiky vnaslidok viys'kovoyi ahresiyi rosiyi proty Ukrainy stanom na 1 lyunya 2024 roku [Report on indirect financial losses to the economy as a result of Russia's military aggression against Ukraine as of July 1, 2024] (2024). Kyiv. Retrieved from https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/10/30.09.24_Losses_Report-ua.pdf [in Ukrainian].

7. Obsyah realizovanoi promyslovoyi produktsiyi za vydamy diyal'nosti [Volume of realized industrial products by types of activity] (2024). State Statistic

Service of Ukraine: Website. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html [in Ukrainian].

8. Ishchuk, S. O., & Lyakhovska, O. V. (2024). *Tendentsiyi rozvytku ekonomiky sil's'koho hospodarstva Ukrainy v umovakh viyny: rehional'nyy vymir* [Trends in the development of the agricultural economy of Ukraine in war conditions: the regional dimension]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 113(3), 96-105. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-3-8> [in Ukrainian].

9. Dodana vartist' za vytratamy vyrobnytstva sub'yektiv hospodaryuvannya za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti u rozrizi rehioniv [Added value by production costs of business entities by types of economic activity by region] (2024). State Statistic Service of Ukraine: Website. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pds/g/dvvvsg_ved_15-20.xlsx [in Ukrainian].

10. Obsyah vyroblenoyi produktsiyi (tovariv, posluh) sub'yektiv hospodaryuvannya za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti u rozrizi rehioniv [The volume of production (goods, services) of economic entities by types of economic activity, by region]. (2024). State Statistic Service of Ukraine: Website. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pds/g/ovpsg_ved_15-20.xlsx [in Ukrainian].

11. *Ukrayina u svitovomu metalurhiynomu vyrobnytstvi za 10 misyatsiv 2024 r.* [Ukraine in the world metallurgical production for 10 months of 2024] (2024, Nov 22). *Ukrmetprom*: Website. Retrieved from <https://www.ukrmetprom.org/ukraina-u-svitovomu-metalurhiynomu-v-45> [in Ukrainian].

12. Yermakova, Ya., & Symonenko, K. (2024, Oct 29). *Heohrafiya ryteylu-2024: v yakykh rehionakh ta yak predstavleni hravtsi osnovnykh haluzey torhivli Ukrainy* [Geography of retail-2024: in which regions and how are the players of the main trade sectors of Ukraine represented?]. *RAU*: Website. Retrieved from <https://rau.ua/novyni/geografija-ritejlu-2024-09> [in Ukrainian].

13. *Prohnoz tendentsiy ukayins'koho ryteylu u 2025 rotsi* [Forecast of trends in Ukrainian retail in 2025] (2024, Oct 21). *Inweb*: Website. Retrieved from <https://inweb.ua/blog/ua/prognoz-tendenczij-ukrayinskogo-rytejlu-u-2025-roczj> [in Ukrainian].

14. *Kil'kist' naymanykh pratsivnykiv v ekvivalenti povnoyi zaynyatosti u sub'yektiv hospodaryuvannya za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti u rozrizi rehioniv* [The number of employees equivalent to full-time employment at economic entities by type of economic activity by region] (2024). State Statistic Service of Ukraine: Website. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/rnp_epz_ved_reg_rik.xlsx [in Ukrainian].

Надійшло 12.03.2025 р.